

บันทึก

เรื่อง การจัดให้องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกเข้าที่ราชพัสดุโดยไม่ต้องประมูล

กรมธนารักษ์มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ กค ๐๔๐๘/๔๗๔ ลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๓๗ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ด้วยองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก ประสงค์จะขอเช่าที่ดินราชพัสดุ เพื่อเป็นที่ตั้งสำนักงานสงเคราะห์ทหารผ่านศึก เขตจันทบุรี โดยพระราชบัญญัติองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก พ.ศ.๒๕๑๐ มาตรา ๖ ได้กำหนดไว้ว่า “ให้จัดตั้งองค์การขึ้นเรียกว่า “องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก” เรียกโดยย่อว่า “อผศ.” เป็นองค์การของรัฐเพื่อการกุศล แต่มีใช้รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ...” และตามกฎหมายกระทรวง (พ.ศ.๒๕๑๙) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๒๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.๒๕๑๘ ข้อ ๑๗ ได้กำหนดกรณียกเว้นการจัดให้เช่าที่ราชพัสดุโดยไม่ต้องประมูลไว้รวม ๗ ประการ คือ

- (๑)
- (๒)
- (๓)
- (๔)
- (๕) การให้เช่าที่ราชพัสดุเพื่อใช้ในการอันเป็นสาธารณกุศลที่ไม่ได้มุ่งหากำไร
- (๖)
- (๗) การให้เช่าอย่างอื่นที่คณะกรรมการที่ราชพัสดุเห็นว่าโดยสภาพไม่เหมาะสม

ที่จะทำการประมูล

โดยที่ระเบียบกระทรวงการคลังเกี่ยวกับการจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุและกฎหมายที่ออกตามความในพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.๒๕๑๘ มิได้กำหนดความหมายหรือลักษณะหรือประเภทของกิจการอันเป็นสาธารณกุศลไว้โดยเฉพาะ ซึ่งในทางปฏิบัติกรมธนารักษ์จะยึดถือหลักเกณฑ์ตามกฎหมายหรือประกาศของทางราชการตามกฎหมายอื่นเป็นเกณฑ์ประกอบการพิจารณา และในกรณีขององค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกได้มีประกาศกระทรวงการคลังตามมาตรา ๑๐๒ (๑) (๒) และมาตรา ๑๐๒ ทวิ (๑) (๒) แห่งพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ.๒๕๒๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๓๔ กำหนดให้เป็นองค์การสาธารณกุศล และมีประกาศกระทรวงการคลังตามประมวลรัษฎากรกำหนดให้เป็นสถานสาธารณกุศลที่ผู้มีเงินได้มีสิทธินำมาขอหักค่าลดหย่อนภาษีได้

กรมธนารักษ์จึงขอหารือว่า ในการจะดำเนินการจัดให้องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกเช่าที่ดินราชพัสดุ เพื่อเป็นที่ตั้งสำนักงานสงเคราะห์ทหารผ่านศึกโดยไม่ต้องประมูลตามกฎหมายกระทรวงฯ ข้อ ๑๗ ควรจะต้องดำเนินการจัดให้เช่าตามข้อ ๑๗ (๕) หรือข้อ ๑๗ (๗) จึงจะเป็นการถูกต้องที่สุด เพื่อจะได้ใช้ถือเป็นหลักปฏิบัติต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๖) ได้พิจารณาเรื่องนี้โดยได้ฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงของผู้แทนกระทรวงการคลัง(กรมธนารักษ์) ผู้แทนกระทรวงกลาโหม (กรมพระธรรมนูญ) และผู้แทนองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกแล้วผู้แทนกรมธนารักษ์ชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า การปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องนี้เท่าที่ผ่านมากรมธนารักษ์จะดำเนินการจัดให้เช่าตามข้อ ๑๗^๑ (๗) ของกฎกระทรวง (พ.ศ.๒๕๑๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๒๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.๒๕๑๘ โดยเสนอให้คณะกรรมการที่ราชพัสดุเป็นผู้พิจารณา แต่ต่อมากรมธนารักษ์ได้พิจารณาปัญหาเกี่ยวกับเรื่องนี้แล้วเห็นว่า กรณีเช่นนี้จะเป็นการให้เช่าที่ราชพัสดุในกิจการอันเป็นสาธารณกุศลที่ไม่ได้มุ่งหากำไรตามนัยของข้อ ๑๗^๒ (๕) แห่งกฎกระทรวงดังกล่าวซึ่งกรมธนารักษ์สามารถดำเนินการได้เองโดยไม่ต้องเสนอให้คณะกรรมการที่ราชพัสดุเป็นผู้พิจารณา จึงขอหารือว่าการดำเนินการดังกล่าวจะถูกต้องหรือไม่สำหรับข้อเท็จจริงเกี่ยวกับที่ดินที่องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกประสงค์จะขอเช่าในกรณีนี้ ผู้แทนองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกชี้แจงว่า ที่ดินที่เป็นที่ตั้งของสำนักงานสงเคราะห์ทหารผ่านศึกดังกล่าวอยู่ในจังหวัดจันทบุรี เดิมองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกขออนุญาตใช้จากจังหวัดจันทบุรี และได้รับอนุญาตให้ใช้จากกระทรวงมหาดไทย ต่อมาเมื่อพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.๒๕๑๘ ใช้บังคับ กระทรวงมหาดไทยได้มอบที่ดินดังกล่าวคืนให้แก่กรมธนารักษ์ ซึ่งเป็นส่วนราชการที่มีหน้าที่ดูแลรักษาที่ราชพัสดุ และองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกก็มีความจำเป็นที่จะต้องขอเช่าใช้ที่ดินดังกล่าวต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๖) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวแล้ว เห็นว่า ตามบทบัญญัติมาตรา ๖^๓ แห่งพระราชบัญญัติองค์การสงเคราะห์ทหารผ่าน

^๑ข้อ ๑๗ การจัดให้เช่าให้กระทำโดยวิธีประมูลตามระเบียบที่กระทรวงการคลังกำหนด เว้นแต่ในกรณีดังต่อไปนี้จะจัดให้เช่าโดยไม่ต้องใช้วิธีประมูลก็ได้

- (๑) การให้เช่าที่ดินที่ผู้เช่าใช้อยู่อาศัย
- (๒) การให้เช่าที่ดินที่ผู้เช่าใช้ประกอบการเกษตร
- (๓) การให้รัฐวิสาหกิจที่เป็นนิติบุคคลเช่าเพื่อใช้เป็นที่ดินดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ
- (๔) การให้องค์การปกครองท้องถิ่นเช่าเพื่อดำเนินการหาประโยชน์ตามอำนาจหน้าที่
- (๕) การให้เช่าที่ราชพัสดุเพื่อใช้ในกิจการอันเป็นสาธารณกุศลที่ไม่ได้มุ่งหากำไร
- (๖) การให้เช่าที่ราชพัสดุเพื่อดำเนินการในทางสงเคราะห์ข้าราชการหรือเพื่อสวัสดิการของข้าราชการ

(๗) การให้เช่าอย่างอื่นที่คณะกรรมการที่ราชพัสดุเห็นว่าโดยสภาพไม่เหมาะสมที่จะทำการประมูล

ในการให้เช่าตาม (๔) องค์กรปกครองท้องถิ่นต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กระทรวงการคลังกำหนด

^๒โปรดดูเชิงอรรถที่ (๑), ข้างต้น

^๓มาตรา ๖ ให้จัดตั้งองค์การขึ้นเรียกว่า “องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก” เรียกโดยย่อว่า

ศึก พ.ศ.๒๕๑๐ องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกเป็นองค์การที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย มีวัตถุประสงค์เพื่อสงเคราะห์ทหารผ่านศึก ครอบครัวทหารผ่านศึกและทหารนอกประจำการเท่านั้น องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกจึงเป็นองค์การของรัฐเพื่ออารักขา เพื่อให้การสงเคราะห์แก่ทหารผ่านศึกและครอบครัวตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เป็นพิเศษเฉพาะ มิใช่เพื่อประกอบกิจการอันเป็นสาธารณกุศลทั่วไป ฉะนั้น การที่กรมธนารักษ์ประสงค์จะยกเว้นการจัดให้เช่าที่ดินราชพัสดุที่ใช้เป็นที่ตั้งสำนักงานสงเคราะห์ทหารผ่านศึกมาแต่เดิมโดยอาศัยเหตุผลตามข้อ ๑๗^๔ (๕) ของกฎกระทรวง (พ.ศ.๒๕๑๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๒๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.๒๕๑๘ ว่า เป็นการให้เช่าที่ราชพัสดุเพื่อใช้ในกิจการอันเป็นสาธารณกุศลที่มีได้มุ่งหากำไรจึงย่อมไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ยกเว้นให้มีการจัดให้เช่าที่ราชพัสดุโดยไม่ต้องใช้วิธีประมูล และเห็นว่าวิธีที่กรมธนารักษ์ได้เคยปฏิบัติอยู่โดยอาศัยข้อ ๑๗^๔ (๗) ของกฎกระทรวงดังกล่าวโดยเสนอให้คณะกรรมการที่ราชพัสดุเป็นผู้พิจารณาเป็นแนวทางที่ถูกต้องและเหมาะสมแล้ว

(ลงชื่อ) ม. ตันเต็มทรัพย์

(นายไมตรี ตันเต็มทรัพย์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ธันวาคม ๒๕๓๗

“อผศ.” เป็นองค์การของรัฐเพื่อการกุศล แต่มิใช่รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ มีวัตถุประสงค์เพื่อสงเคราะห์

(๑) ทหารผ่านศึก

(๒) ครอบครัวทหารผ่านศึก และ

(๓) ทหารนอกประจำการ

๔โปรดดูเชิงอรรถที่ (๑), ข้างต้น

๔โปรดดูเชิงอรรถที่ (๑), ข้างต้น